

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.
Iskati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.,
 za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.
Upravitelstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
v Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . K 84—
 polletno 42—
 3 mesečno 21—
 1 mesečno 7—
V inozemstvu:
 celoletno K 95—
 polletno 50—
 3 mesečno 26—
 1 mesečno 9—
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 500 po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.
 Ročnice sprejema le podpisane in začetno frankovane.
 Ročnice ne vrača.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Podonavsku federacija?

To strašilo se je že pred nekaj meseci pokazalo na političnem obzorju. Potem se je konferenca pečala z nujnejšimi vprašanji, zlasti z nemško zapadno mejo, in vse vesti o nas so utihnile. Jugoslovansko — laški spor se je vlekel kakor kača več mesecev in prišel vedno ostriji, na Dunaju je tačas monsieur Allize povabil Nemško Avstrijo v vato lepih francoskih obilju in preprečil združenje z Nemčijo. Izgledalo je, da se res nikdo ne briga za likvidacijo stare Avstrije in da prepuste ureditev bivših avstrijskih državnih dolgov, napravljeno do vojne, dedičem.

Toda neka gospodarska komisija konference je med tem časom pridno delala in delala načrt, da konferenca ukazuje nam Čehom, Poljakom, Jugoslovanom, Nemcem, Madžarom in Romanom, da tvorimo podonavsko konfederacijo. Italija je sicer proti njej, toda samo, da zato zopet iztisne nekaj „kompensacij“, in zlasti, da dobi večji delež denarne odškodnine. Koncept te podonavske konfederacije ni čisto jase. Ore zato, da bi mednarodni finančni kapital ne izgubil onih 11 milijard kron v dobrem denarju, ki jih je bivša monarhija dolgovala do vojne. Ta dolg bi se razdelil na nas dediče. Tudi ni Antanta mogla zahtevati v mirovni pogodbi z Nemčijo prevelike svote odškodnine, pa naj bi odškodnina, ki jo naj plača Avstro — Ogrska, bila za to, znanja. Ker Avstro — Ogrska ni več, naj bi ta dolg plačali njeni dediči. V to svrhu bi se ustanovila mednarodna komisija, ki bi nadzirala likvidacijo, delila dobro in slabo in upravljala del carinskih dohodkov vseh dedičev — držav. Zato bi bilo napraviti med nami carinsko unijo.
 Mi smo že itak dovolj udarjeni. Tu se pa pripravljamo nov, še krutejši udarec. Če se jim posreči, ga bomo čutili v žepu in želodcu pol stoletja. Zato je treba, da se v trgovskih zvezah, v Narodnem Predstavništvu, v finančnem in zunanem ministrstvu vzame stvar v roko. Povedati moramo gospodom v Parizu, da naj sklepajo, kar hočejo, da pa naš kmet in meščan ne bosta polnila zapadno evropskih blagajen, ampak da mišimo, da je prišel čas, da se brigamo za sebe z isto hladnokrvnostjo, kakor nas uče vzgled, ki jih vidimo na pariški konferenci.

Demokratska borba.

V dnešnem Narodnega večja so po zagrebških karnah prodajale razne vesti o starem Pašću, nekoliko tudi o Trumbiću. Danes je precej jasno, da je doberšen del našega zapada moral odtehtati pridobitve ob morju. To je moralo tako priti, ker našega zapada itak ni bilo mogoče tako rešiti. Ore samo za metodo, ki se je pokazala pri pogajanjih, za metodo naglašanja popolnega narodnega jedinstva v praksi in nasproti vsakomur. To se sedaj sme šele namigniti, v razpravo pride zadeva pozneje.

Slične metode se pa pojavljajo tudi doma. Takozvani staroradikalci izrabljajo položaj, to se pravi, izrabljajo našo brezpozolno zahtevo in potrebo narodnega edinstva v umazane svrhe. To obrt jim je treba pristriči. Koliko je že bilo pritožb, da ne funkcijonira ta ali oni rešit! Vsi odgovori na to so jalovi. Pravi vzrok leži v gnili koaliciji, ki je dovolila, da je Pašićeva klika od prvih dni do danes namestila povsod svoje kreature, kakor pred vojno v Makedoniji, — kreature, ki so stvarno nezmerno, da vodijo občino, kamo — li državo. V Narodnem predstavništvu se vodi borba ob priliki raznih malopomembnih glasovanj o verifikaciji. Pravi pomen teh glasovanj leži drugje: Začela je borba proti prejšnjim elementom korupcije. Naša država mora biti upravljana od poštenjakov, ki ne ljubijo naroda radi svojega žepa, marveč iz dolžnosti.

Dokler ne pade odločitev v Parizu, ni še pravi trenutek za odprto borbo. Ta trenutek se pa približuje in slediti mora vihar, ki bo izčistil ozračje. Ne dvomimo, da bo slovenski del naroda enodušno stal za nami v delu za demokratsko državo. Tem bolj obžalujemo s stališča narodove koristi kilavo držanje »Jugoslovanskega kluba«, ki lavira med strankami in ki s svojim glasovanjem podpira ono Pašićevo skupino, ki je največja zapreka pravega jugoslovanskega jedinstva in ki tako spominja na pretekla leta paševanja v vojvodini Kranski. Počakajmo, kako se bodo stvari razvile. Medtem pa ne smemo pozabiti, da je temelj vsakega uspešnega dela za državo in ljudstvo njena močna in trdna notranja organizacija.

ga življa. Da bodo torej s tem, da je prišla Makedonija v arške roke, vsa ta tuja mesta v najkrajši dobi posrbljena, to bomo zlasti mi dobro razumeli, saj poznamo slične procese v mestih na naši severni in zapadni meji.

Opisanega značaja so bila tudi mesta ob južni Moravi, ki jih je dobila Srbija 1. 1877—1878. na pr. Vranje, Niš, Pirot. Izredno živo sliko takega meščanskega življenja iz Vranjega nam nudijo dela morda najboljšega arškega sodobnega pisatelja Bore Stankovića, zlasti roman »Nečista krv« in drama »Koštanec«.

Dalje pa se razprostira srbska Makedonija v precej drugačnem podnebnju, v snatni meri mediteranskem ali vsaj s mediteranskimi vplivi, pod katerim uspevajo tudi druge kulturne rastline, ki jih ostala Jugoslavija ne pozna ali pa kvečjemu v ozkem pasu jadranskega primorja.

Vplivi mediteranskega podnebnja se opazujejo že v skopski kotlini, ki je mnogo toplejša kakor gorena dolina južne Morave; slasti je značilna, da poleti v njej zelo redko dežuje. Pomlad se pojavlja razmeroma zgodaj. Enaka je tudi v Vardarji dolini proti jugu do soteske Demir Kapije (Železna vrata), kjer se prične območje pravega sredozemskega podnebnja.

Gorato ozemlje Makedonije je seveda bolj prikladno za živinorejo kakor pa za poljedelstvo; tu paso živino čez poletje, na simo pa je odloženo v toplejša kraja na jugu. Rede sicer tudi govedo, prevladujejo pa vendarle kose in ovce.

Macedonske kotline, ležeče med gorskimi skupinami, pa so izredne rodovitnosti; njih pomen se še poveča, ker nudijo vspricho ugodnega podnebnja tla za mnoge kulturne rastline, ki jih druga država nima. Najrodovitnejši del Makedonije so ravnine bitoljske, solunske, serozske ter dramske; od teh pa pripada naši državi le prva. Glavni pridelek poljedelstva je pšenica, turščica in ječmen. Dalje pa se prideluje v Makedoniji povsod obilo tobaka, ki je veljal za najboljšega v vsej Turčiji. Posebnost Makedonije so še izredno dobra vina, saj ima dežela izredno vroče, le malokdaj oblačno poletje; najbolj izdatno in najbolj razvito vinogradništvo ima Tikveš, to je pokrajina ob dolnji Črni ter srednjem Vardarju (središče v Kavadarcih) in pa dolina Strumice, ki jo mislijo, kakor beremo, v Parizu prisoditi naši državi. Kotlina Strumice je sploh izredne rodovitnosti in spada med najgostejše naseljene predele Makedonije; ugodna lega, ravnetje pred vetrovi, omogočajo zelo toplo, dolgo jesen, tako da pospravijo tudi po dve žetvi.

Važen pridelek je še riš (oriz, pirinač), ki ga pridelujejo na mnogih krajih, predvsem pa po porečju Bregalnice; središče riževih polj je široka kočanska kotlina, ki je tudi izredno plodna.

Posebnost Makedonije je še bombaževca, ki uspeva po mnogih južnejših predelih s ugodno lego, zlasti ob Bregalnici, Strumici in Vardarju.

Najbolj južen značaj ima djevdje-ljska kotlina ob grški meji; tu vlada že povsem mediteransko podnebnje, zime po navadi sploh ni. Zato se nahajajo okrog Djevdjelije celi gaji murve, ki tvorijo predpogoj za izredno razvito gojenje sviloprejk. Djevdjelija je poleg Vodena, ki je pripadel Grčiji, glavni svilarski kraj vse Makedonije. Poleg tega ovete vinogradništvo, gojenje bombaževca, južnih sadežev.

Vrh tega uspevajo v navedenih okrožjih še mnogi običajni sadeži sredozemskega kulturnega pasu, oljka, melone itd. Posebnost okrožja Veles je pridelovanje moka.

Kljub veliki rodovitnosti mnogih predelov Makedonije pa se nahaja narodno gospodarstvo pretežno še na primitivni stopnji, za kar je iskati glavnega vzroka pač v splošni desorganizaciji Turčije, ki o vladala tem pokrajinam še do nedavna, slasti pa okol-

nost, da so bili slovanski kmetje le zakupniki turških graščakov, katerim so morali plačevati tretjino pridelka, razen tega pa še desetino za davke.

Se bolj zanemarjeno je seveda gozdarstvo. Po raziskavanju dr. Petra Djordjevića (Glasnik srp. geogr. dr. 1914 zv. 3—4) prevladujejo v Makedoniji listovci, bukev in hrast; po njegovi oceni — raziskavanje seveda še ni moglo biti natančno — se nahaja v srbski Makedoniji (in stari Srbiji) okrog 160.000—200.000 hektarov slabšega listnatega gozda (hrast in bukev), okrog 60.000—70.000 ha starejšega hrastovega ter bukovega gozda (od 50—100 in več let stara drevesa) ter 16.000—20.000 iglastega gozda (starejše vrste).

Najbolj gozdat je predel med Bitoljem in Kavadarci, kjer se vlečejo Morihovske planine; gozd sestoji predvsem iz iglavcev (črni bor). Dalje je poraščena Maleš — planina ob gorenji Bregalnici do bolgarske meje; prevladuje bukev, zastopan je pa močno tudi bor. Tudi planina Piljakavica, zapadno od tod, je pokrita z večinoma slabim bukovim in hrastovim gozdom. Dalje so pokrite s bukovino in hrastovino Osogovske planine, Skopska Črna Gora, gore severno od Ohridskega jezera itd. Po teh pokrajinah se bo dalo mnogo doseči s umnim gozdarstvom. V mnogih predelih pa prevladujejo po gorah goličave, za kar je iskati vzrokov tudi v premajhni množini poletnega dežja. V tem pogledu vidimo alabo stran mediteranskega podnebnja; pomanjkanje poletnega dežja povzroča pomanjkanje gozda ali omogoča le pritlikavo, slabotno drevje in grmičje; ta neugodnost je skupna vsem deželam ob Sredozemskem morju.

Za Ljubljance bo morda zanimiva posebnost arške Makedonije v fizikalnem oziru: tu se namreč nahaja več okrožij, kjer se zelo pogostem pojavljajo potresi velike intenzivnosti. V tem oziru so najaktivnejši: udorina Ohridskega jezera, okolica Skoplja, udorina Preepskega jezera s Resnom, v bližini sosesčini arškega ozemlja pa še srednji in dolnji tok Strume. O potresih v tem ozemlju poročajo ne le najstarejši zgodovinski viri (1. 518 je bilo mesto Scupi (Skoplje) po potresu popolnoma porušeno), temveč isti se pojavljajo tudi v najnovejši dobi zelo pogostem.

A. M.

**Državno posojilo
nosi 4%!**

**LISTEK.
„Rožni grm“.**

Cvetko Golar je izdal te dni zbirko pesmi. Imenoval jo je »Rožni grm«. Iz zbirke prinašamo dve časi primerne pesmi, bisere sodobne lirike, kakršnih je zbirka polna.

Šegunčeva pesem.

Solne gorice, kje ste plamteče,
sapice gorke, moja svoboda?
Zemljica, kje so ti prvi dišeči,
kar sem odtrgal od tebe in roda?

Vas še zagledam kdaj, češnje bele?
Tenke ste cvele, čebelicam zveste,
sladke in polne ste rdeče zorele —
sreča in misli, spomini kam greste?

Žena, katero izbrala si cesto?
Kakor na dan svoj najlepši te ljubim
s starostjo pečo na glavi nevesto —
moja Lucija, kdaj spet te zaslužim?

Sia si zamišljena kakor svetnica
k mašniki v cerkev, da z mano te sklene,
tvoja in mila, na licih solzica,
si dala mu roko, ki nikdar ne zvane.

Kje najna deca solzi nebojlena,
ali pri tebi je, ali je združena?
samo jih gorjo poljubiti, ti žena,
moja ljubezen edina in prava!

Politične vesti.

Politični klub JDS ima odborovo sejo pri Roži v soboto 24. t. m. ob 20. uri. Ves odbor polnočestvilno članj dobrodošli.

MESTO ODGOVORA.

Hočemo močno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Hočemo, da pride do izraza volja naroda. Nečemo zato, da bi nas terorizirala kakršnakoli manjšina, najmanj pa manjšina veleizdajalcev, špartakovcev, komunistov, boljševikov, nemškutarjev, v zvezi z nemškimi trgovci, verižniki in drugimi ostanki stare Avstrije. Ker je pa kazalo, da hočejo takšni ljubeznjivi prijatelji diktirati veliki večini slovenskega naroda svojo zločinsko voljo, smo mi, jugoslovanski demokratje, odobravalj preki sod. Ravnotako sta ga odobraval socialno-demokratska člana vlada in sta še le pozneje dovolila, da se je njuno glasilo »Naprejek« sлагalo, da nista soglašala.

Ta list, ki ni glasilo demokratov, marveč teroristov in zabavljakov, pripoveduje svojim ljudem, da vpljemo mi po vislicah in da zagovarjamo kdove kakšno strahovlado.

Strahovlade mi ne zagovarjamo, marveč se borimo proti njej. Dopustili pa nikdar ne bomo, da bi hujakači v zvezi z nemškutarji uvedli strahovlado pri nas in proti nam. Ljubljana ni niti Moskva niti Monakovo. Za komuniste tu ni mesta in ravnotako ne za nemire, pa naj se še tako skrivajo želja za njimi za razna lepa socialna in demokratska gesla. Z ljudmi te vrste mi ne politiziramo. Očloveku, ki ima slabe manire in še slabše namene, ne moreš nikdar nič dopovedati, ker te razumeti neče in kaj vedno ponavlja: »Škarje, škarje«, kakor tista slavna babnica v narodni pravljici. Da se ne bi mislilo, da socialisti, namreč pravi socialisti, ne pa ruški boljševiki ali arditii impotentnejši »Naprejek« vrste niso za ostra sredstva, kjer je to potrebno, navajamo samo nekaj števil: Socialistična vlada je s svojimi četami zasedla uporno Monakovo. Brez onih, ki so padli v borbi, so nemški socialisti aretirali v Monakovem 895 boljševikov, 77 so jih dali ustreliti po prekem sodu, razven tega še 58 ruskih vojni ujetnikov, ki so pomagali špartakovcem.

Mi se nahajamo v vojnem stanju. Pri nas so se pokazali pojavi, ki so naravnost zahtevali, da se napravi red. G. Kristan in Prepeluh sta na vladni seji to priznala. Kdor ni slep, tudi vidi, da so energični ukrepi imeli uspeh. Kljub temu ni bil pri nas nikdo batman in enega slučaja ni, da se je pri nas komu zgodila krivica. Glavno glasilo vseh hujakačev bi prav rado prineslo vsak dan po dve jokavi koloni vnebo-

Kam si se skrila ml., o domovina?
V sanjah zagrinja te črna zavesa,
zvezde polnočne mi kaže tuljina,
ti si bolj daleč kot Bog in nebasa.

Gospa Sveta.

Velicavno smo cerkev ti dalj,
bela kot čaroben svet je,
v zlat smo oltar te postavili mater,
revni slovenski mi kmetje.

In ovenčali smo te z rubini,
rdeči in žarki kot kri so —
o, nikjer po vesoljnem svetu
tak verno ljubili te niso.

Plašč bogat te kralji in ogrinja,
solnce, gorak kot poletje,
jasno z biseri smo ga posuli
revni-slovenski mi kmetje.

Demant, žezlo smo ti poklonili,
dali ti drage zvonove —
z rožnimi vencj smo te častili
da nas ališiš, svoje sinove.

Zvezd iz svojih src smo ti dali,
da bi nam milostna bila —
v prahu pred teboj smo klečali,
mati, kraljica premilaj!

Olel, in ti nas nisi branila,
ko so trgali zemljo nam sveto
in kot Jezusov plašč jo defil,
in nam vse je bilo zakleto —

O Makedoniji.

Civilizacijske in narodnogospodarske posebnosti.

Po zmagovitih vojskah leta 1912. ter 1913. je sestojala Srbija po civilizaciji v glavnem iz dveh skupin, iz severne moravske ter južne vardarske Srbije, kakor označuje Cvijić po rekah ta dva dela. S tem da se je Srbija razširila na jug v Makedonijo, je prišla v območje stare balkanske ali boljše bizantinske kulture, nekoliko drugačene po turško-orientalskih vplivih za stoletnega turškega režima. Ta bizantinsko vplivana pokrajina se znatno razlikuje od moravske Srbije, kjer povsod že prevladujejo evropski vplivi, časi se nahaja evropeizacija te pred stoletjem še turške pokrajine pač še v zgodnjih stadijih.

Značilno je, da ima vardarska Srbija relativno zelo mnogo in tudi zelo velikih mest; v njih vseh pa prevladuje grško-cincarski ter turški vpliv, kakor tvorijo Grki, Cincari ter Turki ali vešino ali pa vsaj močan odstotek meščanstva. Glavni značaj jim daje čaršija, to je tržni del, sestojec skoro izključno iz lesenih sgradb, trgovin, osiroma prodajal, pri katerih se razgleda, kadar so odprti, vsa vsebina na prvi pogled. V čaršiji se le dela in trguje, stanovanja so v ostalih mestnih delih, v mahalah. Značilnost čaršije je še, da se dela in trguje — sede, vse pa se vrši izredno leno, malomarno in počasi, kar velja zlasti o Turkih. Hiše so znatno drugačne kakor v severnih mestih, originalnejše, dostikrat s artističnimi ornamentir okrašene, v slikoviti legi ter prislanjajo se toso druga k drugi.

Kakor čaršija in vasa notrauja sgradbina in uredba hiše, tako je tudi pohištvo, kuhinja, obleka in dr. v mestih

vardarske Srbije različno od moravske Srbije.

Pa tudi v duševnem osiru imajo macedonska mesta svoj poseben značaj; v njih vlada »čaršijski duh«. Cvijić ga karakterizira naslednje: V čaršijah povetini ni močno razvit čut dolžnosti, odgovornosti in vsajomnosti, čisto prevladuje morala, ki skrbi le zase; dobiček, korist je glavno, dovoljena so vsa sredstva, ki vodijo k dosegi tega cilja. Pri delu in kupčiji se ne redko poslužujejo goljufije, ne postopa se lojalno, tako da so more šlovak na malokoga sanesti. Toda vsi so pobožni, zlasti Grki in Cincari. Vsi meščani, čaršimilijec pazijo ljubosumno na čast in ponos, ne le osebno, temveč tudi stanovsko. Vse je odmerjeno na zunanost, na efekt in zunanji značaj, kar najočitnejše kaže na grško-bizantinski izvor. Zaradi navedenih lastnosti je njihovo življenje čisto dolgočasno, mrtvo, nekako okamenelo, da si mu ne manjka visoko razvite rafiniranosti.

Razumljivo je, da je ta mestna civilizacija tekom dolgi stoletij vplivala tudi na kmetstvo slovenske prebivalstva, vendar pa je še mnogo okrožij v Makedoniji, kjer se je staro patrijarhalno življenje še ohranilo. Dalje pa je naglasiti dejstvo, ki se je konstatiralo tekom zadnjega stoletja, da se ta »stara« balkanska, grško-cincarsko-turška kultura vzdržuje le v pokrajinah turške uprave in da zelo hitro izgine v osvobojenih balkanskih državah ter se umakne evropeizaciji. Zlasti je še važna konstatacija, da se plodnost pri opisanih meščanih izšrpa ali vsaj oslabi povetini še s drugo ali tretjo generacijo, ki ostane v mestu, posebno pri Cincarih in Turkih, ako ne nastopa krvno mešanje. Meščanstvo se torej vzdržuje le s priseljevanjem od drugod, slasti s doseževanjem slovenske-

vplivajo pritožb, pa ne more, ker nima slušatelj. Celo kraljestvo se slušatelj. Nič za to. »Napreč se bo kar naprej. »Nero, Nero!« Babilica v pravljici je tudi še iz vode s prstni strigla škarja, škarja, čeprav se trava kosi s koso.

Ali moramo res vse pogoltniti? Včeraj, t. j. v četrtek, dne 22. t. m. doživela je Ljubljana, česar dosedaj še ni doživela: da se je namreč po njenih ulicah šopirilo kričanje: »Živel boljševizem!« »Živela republika!« in še celo tuljenje: »Živeli Lahci!« Kdor je bil ob osmih jutraj na Dunajski cesti, temu so ti kriki polnili ušesa, in kdor se je šulil pri tem pravega Jugoslavana, krvavelo mu je srce in stiskal je sam pri sebi pesti, ker si pomagati ni mogel. Mi razglasaš preke sode, mi imamo izjemna sodišča, mi imamo najstrožjo cenzuro — pomagati pa si ne moremo! Da je v Ljubljani kaj takega mogoče, to presega vse meje, in mi zahtevamo z vso odločnostjo, da se zadeva strogo preišče in da se kaznujejo tisti, ki delajo tako reklamo za boljševizem, za republiko in še celo za najhujšega našega nasprotnika, za Laha. Vlada je vendar energična, zato pričakujemo od nje, da ukrene vse potrebno, da Ljubljana ne bo več doživela takega škandala!

Kako so delali Nemci L. 1914. Imamo v rokah ovadbo mestne občine v Šoštanju, podano proti tamkajšnjemu slovenskemu obrtniku Jakobu Volkmu. Glasi se doslovno tako-le: Za čas volitev in najsi so to bile državnozbornske, okrajne ali občinske volitve — je bil Volk vedno med prvimi, ki so tedne in tedne agitirali za slovensko stranko. Vse ta čas ni nič delal in je pušal svojo številno rodbino doma, da je gladovala. Nobeno svarilo ni pri njem sleglo. Tukajšnji gostilničar Anton Topolnig se je trudil, da bi Volka spreobrnil, toda zaman. Ko je Srbija vojevala s Turčijo in si priborila uspehe, je Volk javno proslavljaj zmagu in kričal: »Živeli Srbi, naši bratje so zmaga!« Pri zbiranju za srbski Rdeči križ je bil Volk med prvimi, da, dal je celo iniciativo za zbirko. Volk je bil član in celo starosta tukajšnjega Sokola. Kot tak je bil srbofil vesekoli. Udeležil se je znanih velikih sokolskih zletov v Zagrebu in Ljubljani, katerim so prisostvovali tudi srbski častniki, preoblečeni v Sokole. Ni se torej čuditi, ako je Volk tako navdušen za Srbijo, da nastopa javno zanjo. Da vzgajuje Volk svojo obitelj v panslavičnem duhu, ni treba naglašati, zakaj njegova hčerka in hčerka tukajšnjega čevljarkega mojstra Stora ste javno izjavile, da se boste poročili samo s Srbom, ako se bosta sploh mogli. Tekom zime 1913/1914 se je v Šoštanju zbiralo mnogo Slovencev v Cerovski gostilni, kjer jih tukajšnji notar Kolšek poučeval v srbskem jeziku. Med udeleženci je bil zopet Volk eden izmed prvih. Po mnenju podpisane mestnega županstva dela Volk že dolgo časa velikorobsko propagando in se morajo nahajati v njegovi posesti tudi kompromitirajoči spisi, ki bi se jih lahko dobilo pri hišni preiskavi. — Ta ovadba nosi številko 3131, podpisal pa jo je Philipp Gande. Da je imela ta ovadba uspeh, se razume samo osebno. Volka so zaprli, bil je v preiskavi pri domobranskem sodišču v Gradcu in pri okrožnem sodišču v Celju, dokler ni bil pri obravnavi v Celju dne 6. decembra 1914 oproščen. Koliko je moral pretrpeti dotlej in kasneje med vojno, koliko materialne škode je imel, kdo bi mogel to presoditi? Tisti pa, ki ga je spravil v zapor, še nemara danes lepo živi v Šoštanju in igra morda v mestecu še celo ugledno vlogo ali pa svobodno snuje vsenemške naklepe v soglasju s svojimi celjskimi nemurškimi bratci.

Za blagor domovine je odredil vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič na praznik nebovoda posebne pobožnosti. Dan vnebovoda dne 29. t. m. določen je za dan molitve. Knezkofo poziva vse stanovne, moške in žene, mladence in dekleta ter šolsko mladino, naj ta dan molijo za domovino in priporočijo bogu njeno usodo. Vsi duhovniki naj ta dan opravijo službo božjo za blagor domovine. V vseh družstvih naj izostanejo prihodnje dni vse prireditve, ki imajo veseličinski značaj. Vladika končuje svoj poziv na svečenike in narod s to-le prošnjo: »Ohranite v težkih dneh, ko se odločuje naša usoda, med seboj duha krščanske ljubezni in ednosti. Ostanite mirni in trezni! Ti dnevi naj bodo dnevi resnobe in spokornosti, da se nas ljubi bog usmili in vodi vse naše zadeve v naš čast in večni blagor.«

Samo močna država nudi svojim državljanom jamstva za mir in varen razvoj in je zato dolžnost vsakega posameznika, da dela za okrepitev države. Z veliko poštrevnostjo so darovali mnogi svoje življenje in bogo za ujedinenje, za ustvarjanje velike Jugoslavije. Trupla naših junakov, ki počivajo v zapuščenih vojaških grobovih, so čvrsti temelji naši svobodi, naši samostojnosti. Oni so nam stvorili državo, a naša dolžnost je, da jo nadalje izgradimo, da jo ojačimo. Naša mlada država se je obrnila na nas s pozivom, naj podpišemo posojilo. Privkrat je, ko se kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev obrača na svoje državljane,

naš nam dajo na razpolago potreben denar. Vsi oni, ki čustvujejo za svojo domovino, za svojo državo, daj jo, kar popolnoma polnujemo dolžnost svojega državljanja napram svobodni državi. Ti so dali bres usovora, brez prigovarjanja. Gotovo pa jih je še mnogo, ki odlašajo, ne saradi tega, ker bi ne bili voljni dati, nego saradi tega, ker se jim ne mudi in ker so neodločni. Tem je treba, da takoj stora, kar so opustili. Kdor hitro da, dvakrat da. Kakor smo na bojnem polju v vrstah entente imponirali našim zaveznikom in našim sovražnikom, tako moramo tudi imponirati z našo poštrevnostjo, ko gre zato, da s svojim delom in s svojim kapitalom krlijemo potrebe države. Neznatna je vsota 200 milijonov kron, ki jih damo državi na razpolago. Vsota, ki jo hočemo podpisati, mora biti mnogo višja. Mi moramo našim prijateljem in neprijateljem dokazati, da znamo s skrbjo in poštrevnostjo obdržati svobodo, ki smo si jo priborili s krvjo. Ali je mogoče, da se spričo tolikih, ki so radovoljno žrtvovali življenje, najdejo še ljudje, ki odlašajo s podpisom državnega posojila? Ali so še ljudje, ki razmišljajo, ali naj vložijo svoj denar tja, kjer bi imela od njega tudi država koristi?

Denuncijant iz bele Ljubljane.

(Dopis iz Prage)

Nemški pregovor pravi — in menda ga je ustvaril sam Goethe — da je največji lopov denuncijant. Sramota je, da ga je rodila tudi bela Ljubljana, žalibog ne enega. Ime našega junaka je: Otto Janesch (hvala Bogu ne Janč), rojen je bil okoli 1881., po poklicu je bil gledališki pevec, pa ne svetovnega imena. Pred vojno je večkrat izževal po ljubljanskih ulicah, če se ne motimo je bil precej znan. ... Ta gentleman je bil avstrijski oficir, pa ne na fronti, ampak pri stražnem oddelku v ujetniškem taboru v Milovicah pri Lisi na Češkem. V taboru so bili Rusi, komandant tabora je bil polkovnik H. (mož češke pisateljice, naše dobre znanke in prijateljice gospe Gabrijele Preissove). Komaj je Janesch prišel v tabor, je denunciral svojega tovarišarjaka, poročnika docenta dr. Fr. Jesenka iz Škofje Loke, ki mu je kot vojaškemu tovarišu zaupal. Naznanil ga je pri komandantu, da je rusofil in da preveč zlovedljivo postopa s ujetimi ruskimi častniki. Za svoj podli namen se je poslužil raznih čenč in spletk. Ko je komandant denunciacijo odklonil in dal denuncijantu čutiti, da je postopal nedostojno, je Janesch napravil nov obširnejši plan. Bil je gost pri gospe Preissovi, ki se je nekaj časa mudila v taboru, in je kot gost iskal priložnosti, da pokaže svoje nemško kavalirstvo. Denunciral je znova dr. Jesenka pri generalni komandi v Ljutomeru. Izmišljal si je stvari, ki so spadale pod paragraf veleizdaje. Poleg tega je denunciral gospe Preissovo, ki je prišla v preiskavo po § 66 in § 188. Rekel je, da je branila ranjenega ruskega ujetnika, da je Rusom naklonjena, da so bili v klavirju, ki ga je iz Prage poslala ruskim ujetim oficirjem, skriti razni spisi itd. Ko ga je avditor vprašal, kako se je s to damo seznanil, je rekel (po protokolu) ta gentleman: »Ich war dort geladen zu einem Thee, aber ich bin nur hingegangen, um sie durchzublicken, da sie eine fanatische Czechin ist...«

Kako junaštvo je to, denuncirati svojega tovariša in ženo gostiteljico! V eni izpovedi pravi Janesch: »In Milovicen fühlten sich die Russen wie grosse Herren, denn sie wussten sehr gut, dass der Oberst (mož gospe Preissove) sie weder zu schlagen noch zu beschimpfen erlaubte.« Torej tega nemškega junaka-zapečnika je bolelo, da polkovnik ni dovolil Ruse tepsti in zmerjati. Sele po trinajstih mesecih polnih intrig in poizvedb sta bila dr. Jesenko in gospe Preissova rešena preiskave, ker se je vse izkazalo kot zlobna denunciacija lajntanta Janescha. Naravno je, da je gospe Preissova vse storila, kar je mogla, da bi olajšala težko stanje ruskim ujetnikom (bil je tam tudi eden izmed sinov Tolstege) denuncijant pa je slovensko ljubezen in velikodušnost izpremenil v veleizdajo in se ni sramoval pitl čaj v gostoljubni hiši s podlim namenom, da izve, kar je potreboval za svoje namene. Kje je zdaj ta junak? Treba bo pogledati, če se ne skriva kje v Jugoslaviji, ali celo v armadi. Čez sedem let vse prav pride, zato je treba, da poznamo take junake.

AGRARNA REFORMA.

Beograd, 22. maja. Poverjenik za agrarno reformo v Sloveniji, dr. Lukan, je bil danes pri ministru za agrarno reformo dr. Poljaku, da sprejme navodila glede provizorne izvedbe reforme v Sloveniji.

»La Serbie« — preneha. Kakor znamo, je ta tednik izhajal v Genévi. Urednik je za profesor beogradskega vseučilišča dr. Laza Marković, z denarjem Pašičevega fonda včasih v velenjskem duhu. Bil je čast, ko smo prav neradi čitali razna izvajanja tega lista in — molčali, ker je bil molk zlati oziroma na zavaznik. V zadnjem času je list začel pisati nekoliko bolj jugoslovansko, sedaj je pa storil, kar je bilo edino umestno. Povod je pač treba raziskati, kaj so stare Avstrijci, ko-

hor za oni del Srbijancev, ki se ne razumevale dovolj pravega Jugoslavnstva. Ta proces je sedaj v teku, ko se samostalni in napredniški združili s demokratami. — Kljub neveličnim pojavom je »La Serbie« vsoeno mnogo koristila skupni stvari. Zato se poslavljamo od nje brez bridkosti. Kar je napako, treba popraviti. Kar je števno, to obvelja. Zato prisnamo dobro voljo in uspehe lista in mu ohranimo hvaležen spomin. Izvršila je svojo dolžnost v preteklosti, ko nas ni poznal nikdo. Za bodočnost moramo skrbeti sami.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Bridke številke o ljudskem šolstvu in analfabetstvu v Bosni in Hercegovini. Koncem leta 1916 je bilo v Bosni in Hercegovini ljudskih šol 469, učiteljev 937. Ena šola prihaja na 109 kvadratnih kilometrov in na 4080 prebivalcev. Za šolo dosrahl otrok je bilo 160.000, v šolo pa jih je hodilo samo 36.856, torej jih je ostalo izven šole 123.144. Po zadnjem popisu je bilo od vsega prebivalstva od 7. leta dalje samo 177.168 ljudi, to je 11.95%, ki znalo citati in pisati. Strašno. Toliko kulturnega dela nas čaka v Bosni in Hercegovini, katero je Avstrija in Ogrska tlačila v temi v korist Nemcev in Madžarov!

Posestva štajerske hranilnice! Ptuj: Štajerska hranilnica v Gradcu je nakupila v Sloveniji veliko zemlje in hiš, da s tem pomaga graditi nemški most do Adrije. Nastavljala je samo nemške uradnike, polne Viljemovega duha. Zraven tega pa so bili, kakor na pr. oskrbnik Rudi proti Slovincem navidez vljudni in celo postrojljivi. To pa je bila le past, da so tem lažje zahrbtno delovali v pruskem smislu. Marsikateri zaveden Slovenec se je dal zapeljati za kozarec vina in se bratil z nemškimi oskrbniki. To je bilo žalostno pa resnično. To veliko posestvo je še do danes brez vsakega nadzorstva. Pozivljajo se deželna vlada, da takoj vpelje nadzornika, in sicer jako zanesljivega in energičnega.

Slepar. Prijavljeno mi je, da se prejšnji mestni pisar v Zagrebu Franjo Pavlovič v nekaterih krajih Štajerske, posebno v Ptuj, Ormožu in Središču predstavlja kot namestnik poverjenika za Medžimurje, kot dr. Pavlovič ter ponuja izvoznice, izvajajoč na ta način od ljudi denar. Isti Franjo Pavlovič ni niti v enem slučaju imel pravice, da me zastopa, a je kljub temu delal neovirano v svojo osebno korist. Franjo Pavlovič je bil, samo kratek čas namestnik kot pisar v Oakovcu in je bil baš radi svoje nekorektnosti in nezanesljivosti še v februarju tega leta odpuščen. Kazensko postopanje proti njemu je v teku. Ljudstvo se opozarja, da ne naseda več temu človeku. — Dr. Iv. Novak, poverjenik za Medžimurje.

Neresnična vest. »Mariborski Delavec« povdarja, da ne odgovarja resnici vest, da se je v Mariboru osnovala Marijanska kongregacija pod protektoratom gospe Malistrove in dr. Rosinove, kakor so to poročali ljubljanski in drugi listi.

Z Grobelna nam javljajo, da še vedno tam službuje prozni mojster južne železnice Hermann, ki je spravil s svojimi denuncijacijami celo vrsto naših ljudi, zlasti železniških uradnikov v sapor in ječo.

Elektrarno v Laškem trgu, ki je last nekoličnega družbe, so dali pod nadzorstvo. Za nadzornika je imenovan dr. Fran Rož iz Hrastnika.

Iz službe so odpustili pri bolnišnici blagajni v Celju znana vsenemška agitatorja Riho in Zellinschegga.

Mozirje, Štajersko. Tudi nas, koroške Slovence je sadela nemila usoda; vojaka tudi nam ni prizanesla in morali smo si radi divljanja nemške kulture polskati zavetja pri gostoljubnih štajerskih Slovincih v Mozirju. Tukaj smo našli naše sotrpine iz Goriške, ki že četrto leto prenašajo isto nemilo usodo in željno čakaajo odrešenja ter vrnitve v svojo domovino. Dne 18. maja so pridelili v vrtu hotela »Ilirija« Vodnikovo slavnost, ki jo je otvoril g. J. Kemperle, vodja čevljarske zadruge s sijajnim govorom o Vodniku, katerega nam je naslikal kratko in jedrnat kot pesnika, politika in vsrnega slov, narodnjaka. Govora je sledila Linhartova veseliga »Zupanova Micka« s pred in polgro. Vsi igralci so tako dovršeno in živahno nastopali, da so želi obilno pohvale občinstva. Med posameznimi dejavnimi je sappel begunski moški sapor in svirala je domača godba slovenske koračnice. Ta slavnost je pač jasno kazala, kako visoko isobrazeni so naši goriški sobratje; tako omikan in zaveden narod se ne da in ne more trajno podjarmiti; zato upamo in smo trdno prepričani, da bo tudi njim saslajalo solnce svobode in se tudi pri njih uresničila Vodnikova »Ilirija« oživljena preji ali slej. — Koroški begunec.

Nagato. Pri tuk sodnji se še vedno nahajajo nemški uradniki, med njimi slasti nadoficijal Koroščeti in oficijal Pen. Zadnji se sicer prištevajo v Slovincem, ali to mu prav nič ne brani poljšati svojo hčerko k nemškemu peku k odlovljenemu učitelju Salomona — Orodniški stražmojster Leok-

ver, zagrešen nembar, je predstavil v Ormož. Njegova žena, praj sluškinja pri prejšnjem okrajnem sodniku ni imela besedice nemški, sedaj ne govori drugega kot nemški in vzgaja tudi otroke v nemškem duhu.

Uredništvo mariborske »Straše« je prevzel župnik dr. Leopold Lenart.

Z Jesenic. Šhod jugoslovanskih železničarjev, ki se je vršil v nedeljo 18. maja 1919 v prostorih delavškega doma na Jesenicah, je bil prav dobro oblokan. Oba govornika, bivša tržaška železničarja, ki poznata železničarsko življenje pod italijansko krutovlado, sta nam poročala in pojasnila trpljenje naših bratov v zasedenem ozemlju, nakar je bilo sklenjeno, da bodemo z vsaki sredstvi protestirali proti vsakemu poskušnemu zasedanju radovljiškega okraja, srca naše slovenske domovine, po Italijanih. — Nadalje je bilo sklenjeno, da naj vsi oni, ki niso zavedni sinovi naše kraljevine, kakor hitro mogoče zapuste našo domovino.

O koncertu v Krškem, ki ga je priredil dne 17. maja krški salonski orkester v prid jugoslov. akad. menzi v Zagrebu pod vodstvom g. Joška Pfeiferja, nam poročajo, da je uspel sijajno. Na tem koncertu je nastopila tudi mlada pevka zagrebšč. konservatorija, gđe. Miheličeva, ki je žela po vsaki svoji točki navdušeno odobranje. Na glasovirju jo je spremljala ga. dr. Trenčeva s pravo fineso in čustvovanjem.

Z Vrhnika nam pišejo: Vrhnika je veljala vedno kot naroden trg, nemščine ni bilo slišati skoro nikjer. V zadnjem času pa se zdi, da je tudi tu vzcvetelo nemščinstvo. So ljudje, ki naravnost izživalo s svojimi nemškutarjenjem, kar se je zlasti opazalo preteklo nedeljo, ko se je Sokol vračal s svojega izleta v Polhov gradec. V nemškutarjenju se zlasti odlikuje Orsčevjeva rodbina, ki očitno še vedno misli, da živi v Avstriji. Bo ji pač treba pokazati pot v Madžarsko ali v Avstrijo, odkoder je došla, ako se ne more prilagoditi novim razmeram.

Begunskemu odboru v Strnišču v odgovor na članek »Razmere v Strnišču v Napreju dne 17.« in v »Slovenskem Narodu« dne 20. t. m. Pišete, da ste uvedli od svoje strani preiskavo. Ko bi bili pri tej priliki mene kot »glavnege« krivca ali končno katerega izmed drugih »krivcev« zaslišali, bi se vam bile oči odprle in prihranili bi si bili navedeni članek. Sicer pa dvomim, da vam ni še predstojnik stvari dovolj pojasnil. Da pa lahko javnost sodi, kako velikansko nepravilnost sem zagrešil, izpovem: Gospod okrajni glavar ptujski me je poslal začetkom marca v Slavonijo, da sem nakupil deloma za begunsko taborišče, deloma pa za okrajno glavarstvo okoli 20 vagonov žita in moke. Z vednostjo okrajnega glavarja se je peljal zraven pek Lozinšek. Drogovila sva se, da dobi z našim transportom vagon moke po ceni, kolikor bodo naša stala. Založil je 10.000 K in se odpeljal. Ker pred Veliko nočjo moka še vedno ni bila tukaj, in ker je Lozinšek do tje zagotovo pričakoval, sem njegovi prošnji kot namestnik odsotnega predstojnika ustregel in dovolil, da sme po 500 kg moke iz tukajšnje zaloge kot predujem poslati. Stori sem to z mirno veslo, ker je bila naša zaloga taka, da se ni bilo bati, da bi nam zmanjkalo pred prihodom transporta iz Slavonije. Zreba pa, katero sta bila dva nastavljenca brez moje vednosti prodala, ni bila begunska marveč last uprave demobilizacijske blaga. Preskrbelo se je, da sta bila nastavljenca odpuščena, denar pa je odposlan na pristojno mesto. — Anton Ogorelec, nadučitelj in oskrbnik.

Neodrešena domovina.

Umri je v Pazinu gospod Ante K. l. a. c. dekan in prepozit, mož, ki je bil posvetil vse svoje življenje narodni stvari v Istri.

Iz Kobarida. Kakor v vsem zasedenem ozemlju, tako tudi v Kobaridu in okolici razkazujejo Italijani svojo kulturo. Prišli so s belimi zastavami v naš lepi slovenski planinski raj — a sedaj porabljajo pa vsa sredstva in mučijo ubogo ljudstvo, ki je že preje vedelo, kaj se pravi pod italijanskim jarmom živeti. Šaj so jih imeli že 29 mesecev na duši in jih že tedaj duševno mučili. — A se jim ni posrečilo, in se jim tudi ne bo jih pridobiti. Sami pravijo, namreč Italijani, da se povsod bolj udajo v vsakem oziru, samo »Caporetan« so bolj trda jugoslovanska kost. Na vse škriplje skušajo, da bi otroke pridobili, zato jim ne primanjkuje pomaranč. Otroci jih vsamejo, ker se jim dobro zdijo. V šoli je še vedno slovenski pouk, kot prosti predmet je bila italijanščina, ker ni nobeden od otrok se hotel učiti, so napravili, da mora vsak obiskovati šolo, kadar je italijanščina. Prvi dan jih je učil en vojak »bersaler«. Pouk prično, otroci se izgovarjajo, da ne znajo italijanško in da se počejo učiti italijanškega jezika. V tem hipu pa vsi pokonci in so začeli kričati »kikerike« in druge stvari, ter akoni vrata vno. Čez nekoliko časa so jih še karabinarji levili okrog in stariši so bili pevsani na komando. Ljudstvo pričakuje odrešenja, posebno pa moški, ker se bojijo, da jih bodo internirali, kakor so 12. t. m. še ob pol 7. jutraj g. supana Miklavčiča Franca, nobeden ne ve zakaj. Tako bodo delali, da bodo drug za drugim vsi izginali tja dol v peto Italijo. — Dijkaka Franca Šoršet, se imeli tri dni uklenjenega se

roko in nogo, ker je ugovarjal karabinarju, radi nekega psa ki je lajal za njim. — Slovenskih trobojnic tudi ne morejo videti, radi tega so imeli gđe. Mimi Uršič, Mimi Medved, Doro Sturm in Pepco Komar celi dan zaprti in jih šele potem izpustili, ko so bile že pri vseh teh hišne preiskave končane. Vsakemu grozi jo z internacijo, posebno pa kobaridkemu kaplanu Ivanu Sekula in kaplanu iz Drežnice Josipu Likarju, ki sta preveč zavedna, posebno pa v pridigah. Skoraj vsaka njih pridiga je po ital. časopisih. Še to tolažbo, ki so jo dobili v cerkvi, so jim ugrabili Italijani. Vsako besedo, ki jo hoče človek izpregovoriti, se mora na vse strani ogledati in paziti, da ga kdo ne sliši. Benečani, to so kot ti nemškutarji, vohunijo in obpijajo ljudi, da jih lažje spravijo v Sardinijo. Ampak so vsi zapisani v »zlatih bukvah«, pa bo prišel čas, ko se bodo morali vsi ti tiči ven brisati. Dolgo so ure trpljenja, a vsako dobro in slabo je minulo, tako upamo tudi mi Kobarideci, da bo tudi to minulo, ko bodo postala Italijanem pregorka goriška tla. Tužni pozdrav bratje, Jugoslovani, a pričakujemo odrešitve, ker pravica zmaguje. Kobarideci.

Mirovna konferenca.

Laški strahovi. Naša severna meja. LDU Pariz, 22. maja. (ČTU) Pozno zvečer se je razširila vest, da se mora vse delo glede mej Štajerske in Koroške pričeti iznova, ker želi Italija najprej ureditev mej Tridenta in Dalmacije. Italijanov v Parizu se je polotila naraščajoča razburjenost, ker se izkuzi, kakor poročajo depeše iz Milana, ustanoviti vojaška konvencija med Jugoslavijo in Francijo. Italijani se boje, da bodo v Vzhodni Adriji obkoljeni, ako se pridruži tej konvenciji tudi Grška.

PISMO IZ PARIZA.

Pariz, 12. maja 1919.

Dragi prijatelji!

Lahko bi smatral za čudno, ako ti ne bi pisal vsaj par vrstic po tako dolgem času. Nestrpno čakam trenutka, da se bom mogel vrniti domov v krog svojih prijateljev in znancev. Na Goriškem se žal najbrže ne bomo tako hitro mogli sestati. Ako od vsega Primorja dobimo, kakor stvari danes stoji, Ljubljino in del podgradskega sodnega okraja, bomo še dobro odnesli kožo. Slovenci bomo drago plačali, dosti dražje nego smo si predstavljali — če so vesti, ki jih imamo, resnične. — Samo ena tolažba nam ostaja, t. j. na mir, ki ga bodo zdaj sklenili, ne bo dolgo držal. Ta mir je nekaj kompromisov med hudicami in Bogom. Uveljaviti se bo mogel samo, če v Rusiji zmagajo elementi, ki bodo podpirali zapadne sile. Ako do tega ne pride, je izključeno, da bi moglo stanje, katero se misli ustvariti, trajati več kakor eno leto. Mnenja sem, da brez zunanje podpore ne pride še tako hitro do socialnega preobrata pri naših prekoluznih sosedih — v tem oziru smo si delali vsi prevelike iluzije — toda znalo bi se dogoditi, da bodo volitve, ki se bodo vršile po vseobčji demobilizaciji v zapadnih krajih, ojačile v precejšni meri levokrilne elemente. To bo vsekakor imelo močne reperkusije na polju zunanje politike. Stavba, ki jo danes gradijo izključno kapitalistični elementi brez sodelovanja delavstva, bi se potem kmalu začela majati v svojih temeljih. Kdo pa more danes vedeti, kako se bodo razvili dogodki v Rusiji? Ako se tam ne posreči intrige zapadnih sil, nikdo ne more presoditi posledic, ki jih bo to imelo za vso Evropo. Sedanja delitev Evrope bo v tem slučaju samo kratka epizoda. Bojim se, da do pravega mira še dolgo ne pride. Kje so oni časi, ko smo doma mirno sedeli v zapečku in se brezskrbno igrali liberalce in klerikalce! Da bi samo kmalu prišel dan, ko obrnem hrbet temu hinavskemu zapadnjaškemu svetu!

Prav prisrčno Te pozdravlja
Tvoj stari

T. Š.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Tudi bivši cesar in kralj Karel za laške zahteve po Rekl in Dalmaciji. Nekateri laški listi poročajo, da je bivši cesar in kralj Karel v razgovoru z nekim sotrudnikom »Berner Ztg.« izjavil, da ima Reka pripasti ali Lahom ali Madžarom, nikakor pa ne Jugoslovonom in da Dalmacija pritiče Italiji, ker je po prebivalstvu laška. Značilno za resnost dotičnih laških listov, da priobčujejo tako prismodarjio. (Sicer jo je pa tudi bivši cesar zmožen.)

Italija.

Razburjeni Lahci. LDU Berolin, 22. maja. (DKU) »Lokalanzeiger« poroča iz Lyona: Vest o odpotovanju italijanskih ministrov v Porto Vecchio je duhove nadvse razburilo. Javno mnenje je prepričano, da gre tu za odločilo uro Italije. Oficiozni rimski listi opominjajo k miru in razsodnosti. — Kakor doznava pariški dopisnik »Corriere della sera« iz ameriških krogov, se je italijanskim delegatom z ozirom na Reko stavlil nastopni predlog: Reka bo pristo mesto pod garancijo društva narodov. Za pet do petnajst let ostane reško pristanišče prosta luka. Wilson je sprejel zahteve Jugoslovancev, da ostane mesto popolnoma obdano od jugoslovanskega ozemlja. — »Corriere della sera« je mnenja, da bo posebno zadnji pogoj Italija težko sprejela.

Razgled.

V Clevelandu v Ameriki so osnovali slovensko dramatično društvo, ki so mu dali ime »Ivan Cankar«.

Naši grobovi v Ameriki. V Milwaukee je umrl 22. marca Florijan Rakun, doma iz Rečice v Savinski dolini. Zapustil je ženo s 5 otroki. Istotam je umrl Simon Krnjež, doma iz Ptujске gore na Štajerskem. V Clevelandu je umrla Franja Hojkar, doma iz Pogarja pri Ljubljani, v Johnstownu pa Marija Glavač, doma iz St. Jurja pod Kumom. Smrtno sta ponesrečila pri eksploziji v premogovniku v Aguilaru Josip Stradaj, doma iz Nove Sušice, in Jakob Fatur, doma iz Bače na Notranjskem. V Jolietu je umrl Fran Kuzma, doma iz Črnomlja. V Clevelandu je umrl 24letni Anton Jamnik, doma s Kranjskega.

Iz 100. seje

deželne vlade za Slovenijo

v Ljubljani z dne 16. maja 1919.

Gozdarji - poduradniki. Sprejme se načrt naredb, s katero se uvršča okrajne gozdarje in gozdarje uprave državnih gozdov ter gozdov verskega zaklada med državne uradnike.

Gozdni čuvaji - sluga. Načrt naredb, po kateri se uvršča gozdni čuvaji med sluga, se odobri.

Enoletni trgovski tečaj. Od leta 1919/1920 nadalje se morejo odprtati enoletni trgovski tečaji le s posebnim dovoljenjem. Sedanji lastniki trgovskih tečajev ne smejo več izdajati izprijeval, tudi ne za tekoče leto. Golenci bodo morali polagati izpite pred izpravalno komisijo, ki jo sestavi poverljivo za uk in bogocastje. Izprijevala izda ta komisija.

Glasbeni Matci v Ljubljani se dovoli s posebnim namenilom za njeno glasbeno šolo enkratno podporo.

Imenovanje. Konceptni praktikant v upravnem referatu višjega šolskega sveta Narte Velikonja se imenuje provizoričnim koncipistom.

Dnevne vesti.

Promet na progi v Kamnik ob nedeljah. Od 25. maja do 30. septembra tekočega leta vozi na progi Kamnik-Ljubljana drž. kol. ob nedeljah in praznikih osebnih vlak 21. 2180 po z razglasom objavljenem voznem redu. Odhodi iz Kamnika ob 20.50, iz Homca (Holmea) ob 21.06, iz Jark-Mengša ob 21.12, iz Domžal 21.23, iz Trzin ob 21.35, iz Črnuče ob 21.53, iz Ječice ob 21.55; prihod v Ljubljano drž. kol. ob 22.10.

Nemškimi internirancem s Spodnje-Štajerskega se godi tako dobro, da se jim bolje ne more goditi. Slovenci, ki so bili s posebnostjo internirani leta in leta po raznih avstrijskih taboriščih, izgrajenih iz živinskih hlevov in skednjav, bi hvalili boga, ako bi se jim bilo takrat godilo tako, kakor se sedaj gospodom iz Celja in drugih krajev. Tako so na primer mnogo izmed njih poslali v Kamnik, ne morda v internat, marveč na letovišče. Tu so se docela svobodno kretali, popivali in se zabavali ter svobodno povpraševali, kod vodi najkrajša pot na - Koroško. Bila je potrebna posebna intervencija s strani kamniškega meščanstva, da so nemškim pitom malo pristigili permiti. Za osvoboditev štajerskega Woschnagga se zavzemajo, kakor javlja celjska »Nova Dobica, celo Slovenci in sicer ne samo v Ljubljani, marveč celo tudi v Beogradu. Kako dobri ljudje smo mi Slovenci! Na stotine internirancev smo imeli svoje dni, na stotine jih je še sedaj zaprtih na Koroškem, ali ste našli, ali najdeti sedaj kakega Nemca, ki bi se zavzemal zanje? O Slovenci smo drugi listi.

Dopisovanje s vojnimi vjetniki v Sibiriji. Dopisovanje s vojnimi vjetniki v Sibiriji je zopet možno in sicer velja za to dopisovanje sledeče: Pišejo naj se samo dopisnice, kratko, razločno in s črnilom. Dopisnice naj se vložijo v kuvert in pošljejo ali pa prinesejo v pisarno »Slov. Rdečega križa« v Ljubljani, Poljanska cesta, (Alojzije-vice) II. nadstropje, vrata 39. Opozorjamo, da je mogoče dopisovati le s vojnimi vjetniki, ki so v Sibiriji; s ozirom ki se nahajajo v evropski Rusiji, pa je dopisovanje točasno še nemogoče.

Med hranjevkami na Vodnikovem trgu se baje nahaja tudi mnogo verižnic. Poklicani organi naj bi to prepredili s primernimi globami, da ne pojde vse samo v nenasitne žepa.

Kako južna železnica skrbi za svoje invalide in jim plačuje pokojnine. Jaz sem vstopil leta 1874 v službo južne železnice kot sprevodnik. Bil sem koncom avgusta 1904 vpokojen in v ledem mesečno 131 K 90 v, ali dnevno 4 krome 40 vin, penzije. Vprašam južno železnico, ali je ni sram, meni, vpkokojenemu nadsprevidniku (poduradniku) plačevati tako beraško vsoto? Ali sem v 30. letih 2 mesecih v vročini in na mrazu, v dežju in snegu, po noči in po dnevi v smrtni nevarnosti to zaslužil? Vse, kar sem imel boljšega blaga, sem ga dal za hrano, sedaj pa čakam na smrt, katera me bo de rešila tega tužnega življenja. Ne morem več naprej, sem 73 let star, boleham in moram skrbeti za dve osebi. Nimam nobenega premoženja in potrebne pomoči, nobene draginske priklade. Tako se godi meni.

Predujtrajšam so štrikale tobačne delavke in pri ravnanstvu zahtevale povisek svojih plač. Burali dogodek je jasno očrtal smer časa, specijelno pa se pokazala potreba intervenciranja vlade oz. vrhovnega predstojstva tob. monopola. Krivda temu dogodu pa je iskati drugod.

Pri okrožnem rudarskem uradu v Celju je razpisana služba kancelista v XI. čin razreda in služba začasnega sluga. Prošnje je vlagati do 15. junija 1919 pri rudarskem glavarstvu v Ljubljani. Več pove uradni list št. XCIII z dne 16. maja 1919.

V našo armado so sprejeti prejšnji pripadniki bivše avstro - ogrske armade: poročnik Fran Devetak, artiljerijski poročnik Fran Deljak, sanitetni major dr. Anton Močvar, veterinar I. razreda Fran Rebrnik, n. veterinar II. razreda Ivan Grom, n. vet. IV. razr. M. Forjanič, n. lekarnar III. razr. Mirko Drganc in kapetan II. razr. Josip Karba.

Nedostavljiva poročila o pogrebnih. Pri »Slovenskem Rdečem križu« v Ljubljani leže nedostavljiva sporočila o sledečih vojnih vjetnikih: Poje Anton, 27. dom. pp., 1889 roj., Draga - Jankovič Ivan, 17. pp., 21. let star, Ljubljana - Pinter Jožef, 17. pp., 28. let star, Ljubljana - Oblak Lovrenc, strelski polk 2, 1884 roj., St. Jošt - Perme Anton, 6/3 topn. p., 1874 roj., Rača - Rebec (Rebič) Jožef, 4. pp., Rakec - Križ Andrej, 27. dom. pp., 23. let star, Brulce - Kestner Avgust, pristojen Krani - Kraševac Franc, 27. dom. pp., 1880 roj., Vrhnika - Durič Rudolf, 27. dom. pp., Visin Anton, 27. dom. pp., 21. let star - Ernst Martin, 17. pp., Repar Ivan, 17. pp., 23. let star, Ig - Kopač Otmar, 17. pp., 1893 roj., Ljubljana - Jontes Anton, 17. pp., 1874 roj., Kamnica - Hanišek Stefan, 17. pp., 39. let star, pristoj., neznan - Eržen Matija, 27. dom. pp., 28. let star, Golische - Banek Stefan, 27. dom. pp., pristoj., neznan - Boknar Karl, 31. dom. pp., 42. let star, Zala - Augustin Jožef, 27. dom. pp., 1887 roj., Novo mesto - Janke Jožef, 22. pp., Ljubljana - Jenček Vincenc - Florin (Perrinand) Leo, 27. dom. pp., 1905 roj., Domžale - Fidijs Friderik, 17. pp., Puštal - Benedičič Ivan, 27. dom. pp., 38. let star, pristoj., neznan.

Zlato uro je našel g. Avgust Petrič, uradnik Mestne hranilnice ljubljanske. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri njem.

Zalostna smrt sapienta. Profesor-ski zbor realne gimnazije v Kufsteinu (Tirolsko) je poslal suplemtu M. K. na enem tukajšnjih zavodov kot svojemu bivšemu kolegi, mrtvaški list in obvestilo, da je dne 24. marca t. l. umrl v Kufsteinu na ravnolistnem zavodu gosp. Jos. Rudež, Slovenec rodom iz Gorice. To je tragičen konec inteligenta, kajti umrl je - razumeti je čisto dobesedno - vsled gladi, izstradan od onemoglosti one stopnje, katere posledica je najhitrejša tuberkuloza in smrt. Pripominja se še enkrat, da je to čista resnica. Pokojnik je služboval v Kufsteinu 27 mesecev, odkazan samo na svojo supletsko plačo. S tem je poljaseno vse, Delal je tako dolgo, dokler je mogel, ko so moči popolnoma odredile, se ga je mesto usmislilo in ga prevzelo v bolniško oskrbo v mestni bolnici. Toda bilo je prepozno, pomoč ni mogla nadostatkata tako hitro nadomestiti, smrt je bila hitrejša. Za pokojnika je tem bolj škoda, ker je bil zelo odličen strokovnjak - naravoslovec, ki je, dasi mlad, dosegel toliko priznanja, da je bil pri svojem znanstvenem raziskavanju v stiku s nekaterimi vseučiliškimi kapacitetami in že pripravljati večja dela. Taki ga je šele smrt rešila stradanja in pokopala v tujini. To v vednost onim, ki še vedno ne verujejo, da utegne stradanje pri tem ali onem doseči naravno posledico in onim, ki vzpodbujajo k vstrajanju. Toda žal, narava se ne da slepiti, ampak zahteva svoje brezobzirno. Kaj pa če nam utegne enkrat supletov le - manjkati? Pa poroče mogoče kdo, zakaj se ni pokojniku nesrečniku pomagalo in ga pozvalo v domovino? S tem vprašanjem se naj obrne dotični na one suplete, ki so prosili za razne podpore, ti bodo dali pravi odgovor. Tovariši, posebno oni, ki so ga osebno poznali, bodo ohranili nesrečnega pokojnika, kot žrtve gromitnih razmer svojega stanu, v častnem spominu. Sorodnikom pa, najbrže beguncem, katerim utegne ta notica prva javiti žalostno vest, najiskrenejšje sožalje!

Abiturientom kranjske gimnazije l. 1907. Izvršujoč sprejeto dolžnost vabim tovariše na sestanke, ki naj se vrši sredi avgusta t. l. v Kranju. Spored: od pol 9. do pol 12. vsak tovariš prebere svoj curriculum vitae od 1907 do 1919 (vsakdo največ 10 minut); privatni obiski; ob 12. uri 15 min. kosilo; popoldne skupen izlet (kam, določiti večina); zvečer komerz. Prosim naj mi zanesljivo vsak tovariš čimprej sporoči svoje želje glede časa in programa sestanka. Upam, da bomo vsi držali dano besedo: prof. Zupan A., Cop M., dr. Dobravec J., dr. Fucher Fr., Erzlin L., Klopčič J., Kodre J., dr. Krivic R., Mazovec J., Muri Fr., Oblak J., Perčič M., Pleško Fr., Pogačnik J., Pokljakar C., Pokoren J., Sušnik L., Tavčelj Fr., Vauti Al., Vidic J., Vidmar J., Zaplotnik Fr. - Sklicatelj: Jernej Hafner, kaplan v Kranju.

Mestni popolni urad ostane radi spazanja v soboto, dne 24. t. m. za stranke zaprt. Izvzeti so samo nujni slučaji.

Se vedno stari! Kreditno društvo »Kranjske hranilnice« je izdalo uravkar svoje leto poročilo. Človek bi mislil, da so se gospodje pri »Kranjski hranilnici« že kolikor toliko prilagodili

novim razmeram in da se bodo izostali vsam, kar bi moglo zabuditi nevoljo v slovenski javnosti. Toda gdi se, da žive gospodje še vedno v domišljici, da gospodarijo v deželi Nemci in da je nemščina se gospoduje lezik. Za to so tudi izdali svoje leto poročilo v nemškem jeziku. Beležimo to dejstvo kot dokaz, kako napačna je metoda, da se postopa proti našim takozvanim Nemcem samo s rokovnicami. Radovedni smo, kdo je sedaj ravnatelj »Kranjske hranilnice«. Širi se vest, da je to dr. Galle, čemur pa ne moremo verjeti, saj je vlada sivoletno razveljavila sklep občnega zbora glede njegovega imenovanja. Toda pri nas je vse mogoče in nemška gospoda je drzna dovolj, da živlža tudi na vladne ukrepe!

Poročilo se je v Kamniku g. dr. Ivan Hojnik, sodnik v Mariboru, z gđ. Helo Žerovnikovo iz ugledne narodne rodbine. Obilo sreče!

Malo uvidenosti! Od nekaterih starih smo prejeli: Čudno, kako malo uvidenosti kažejo gđ. katehete ljubljanskih ljudskih šol. V času silne dražnje živili in naravnost nemogočih cen za obleke in obuvale silijo otroke k birni in k obhajilu ter ne pomislijo, da je njihova zahteva za večino staršev naravnost katastrofalna. Obleka stane danes vsaj 350 K (blago, razno in delo), nogavice 30 K, rokavice 20 K in čevlji 150-200 K za dečke, a za dečke še več ali vsaj toliko. Torej da se otroka dostojno za birmo ali obhajilo obleče, velja danes vsaj 500 K! Kako naj si dovoli ta luksuz, ne bogat oče ali celo ubožna mati vdova? In kako si naj spndira tolik trošek priprosti boter ali botra, ki ni med vojnimi dobičkarji? Katehete vsega tega ne pomislijo ter groze, da otrok ne puste v višji razred, ako ne bi šli k birni ali obhajilu. Starši in botri na begalo po hišah in uradih ter prošilo, polni srama in skrbli, za podporo v to svrhu, da bi njih otroci ne trpeli sramote v šoli. Zdi se nam, da gđ. katehete prekoračujejo svojo moč in da bi se morala mestni in višji šolski svet postaviti na stališče: danes je glavno kruh in obleka za silo, za paradne obleke v cerkvene svrhe še ni denarja. Birmo in obhajilo opravilo otroci lahko še bolje in mnogo ceneje prihodnje leto. Ker so hodili otroci malo v šolo, so danes itak še slabo pripravljeni. Če pa govore gđ. katehete, da ni treba za birmo ali obhajilo nobene posebne obleke, kažejo zopet popolno nepoznanje resničnega življenja. Otroci bogatašev pridejo lahko v najdragocenejših oblekah in revni otroci bi tem huje občutili razloček. In greh je, že v otroških dušah zbujaati zavest, da imajo nekateri vsega preveč, nekateri pa niti najpotrebnejšega dovolj. Slovesnost zakramenta zahteva praznično obleko. Zato, gđ. katehete, prosimo malo več uvidenosti, mestni in višji deželni šolski svet pa prosimo takojšnje odredbe, da se - pretirancem pojasi položaji.

Zapisnega učiteljstva. Stalno nameščeno učiteljstvo ljubljanskih ljudskih šol se pozivlje, da pride v nedeljo, dne 25. maja 1919 ob enajstih dopoldne v mestno dvorano na magistratu k zaprilegi.

Svarilo. Dne 21. t. m. dopoldne je bila z dvorišča gostilne »Figovec« ukradena rjava 7 let stara kobila s belo zvezdico na čelu, dalje vojaška oprema in kmečki voz z lestvicami. Lastnik ima okoli 6000 K škode. Starilec so 3 približno 25-28 let stari možki, od katerih je eden nosil sivo vojaško bluzo. Tatovi so se peljali po cesti z vozom proti Zalogu odnosno Lazam. Pred nakupom konja in voza se svari. Prodajalce naj se naznani najbližnji orožniški postaji.

Zlikovci. Fotograficne slike so današnje noči pokradli neznanji zlikovci fotografu Bešterju na Fran Jožefa cesti št. 6. Razbili so šipo razstavljenega okna poprej ter s tem Bešterju napravili okoli 150 K škode.

Sirovina. Pretepel je brez tehnega razloga neki Bizilj Ivan, stan. Hradskega vas 50, 10letnega Renko Stanislava tako, da so ga starši, kateri stanujejo tudi v Hradskega vasi 46, na ukradavniku morali z rešilnim vozom peljati v deželno bolnico, ker ima pretresene možgane ter je krvavel iz nosa in ust. Bizilj se bo de zagovarjal pred sodiščem.

Prijet slepar. Opozorili smo na moža bolj visoke postave, širokega života, kateri je dne 18. maja po 12 uri v hotelu Union prosil Josipa Rehovec, da mu zamenja tisočak in ko mu je slednji 10 bankovcev po 100 K izročil, je slepar s tisočakom in s 10 bankovci izginil. Policiji v Ljubljani je se posrečilo tega sleparja v osebi Milana Milica, roj. 1868 v Nabrežini, kateri je nastopil tudi pod imenom Milan Mohorič, stanujoč v Šiški št. 62, aretovati. Med tem se je dognalo, da je Milic na gori navedeni način več oseb osleparil. Prizadeti se prosijo, da se prijaviijo na policijskem ravnateljstvu v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 22/II. nadstropje, soba št. 17.

Ljubljanska sokolska šupa. Seja predsedstva se vrši v soboto 24. t. m. ob 6 uri popoldne v Narodnem domu.

Zemski odsek Sokola II. vabi vse članice in prijatelje odseka na peš-izlet, ki ga priredi v nedeljo dne 25. maja 1919 skozi Šiško. Podutik na Katarino. Zbirališče točno ob 6 uri zjutraj na Čopovo cesti. Povratem na Medvoda. Na zdari

Vremensko poročilo.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22	7. pop.	741.3	16.4	sl. jgv.	več. oblak
23	9. sv.	741.3	10.2	brezvet.	del. oblak
23	7. aj.	740.3	8.7	sl. jgv.	več. oblak

Padavina v 24 urah 0.0 mm

— Srednja večeršana temperatura 11.9°, normalna 14.9°. — Vremenska napoved za jutri: Vetrnoma oblačno, hladno večno vreme.

Padavina v 24 urah 0.0 mm

— Srednja včerajšnja temperatura 11.9°, normalna 14.9°. — Vremenska napoved za jutri:

Večinoma oblačno, hladno vetrovno vreme.

Kultura.

Člani franko - slovenske organizacije so naštedirali jako zabavno, pristno francosko burko, katera se bo igrala prihodnji ponedeljek 26. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma. Dostop imajo tudi po člani vpeljeni nečlani. Naproseni pa so vsi, ki se zanimajo za to prireditve, naj si preskrbe takoj vstopnice. Dobe se v društveni pisarni, Narodni dom. Po dovršenem programu prsta zabava.

Koncert Pirkove - Igorove in Doubravske. Jutri, v soboto, dne 24. maja, priredi gđ. Pirkova - Igorova v veliki dvorani hotela »Union« koncert, da se poslovi od ljubljanskega občinstva. ki jo je ob otvoritvi Narodnega gledališča na akademijah tako pristrčno pozdravilo in pokazalo svoje simpatije in veliko zanimanje za mlado umetnico. Ker gđ. Pirkova iz neznanih vzrokov ni imela celo sezijo prilike nastopiti vsaj v eni svoji vlogi, je zanimanje tem večje, da jo spoznamo sedaj, ko se poslavlja, kot koncertno peyko; saj jo je kritika zunaj in tukaj splošno najugodnejše sprejela. Na programu ima v prvi vrsti naše najmodernejšie komponiste Lajovicca. Skriancina in Ravnika, nekaj stvari v repokpisu, ki se sploh niso še pele; iz češke glasbene literature nam bo prednesla Hoffmeistera, ki je ljubljanskemu občinstvu dobro znan kot večletni profesor tukajšnje »Glasbene Matice«. Novaka. Dvofaka. Smetano in Kovačovića. — Na klavirju lo spremlja gđ. Doubravska, absolutna praška konservatorija, učenka prof. Hoffmeistera, ki je imela z največjim uspehom turnejo po Poljskem, Moravskem in Češkem z virtuosom Ondříčkom; igrala bo Sukovo »Pomladno idilo«, tehnično dovršeno skladbo, polno pomladnih razpoloženi, njegovo »Romanco« in Smetanovo »Polko v F-dur«. — Že dovršeno izbrani spored nam jamči za popoln umetniški užitek; ker se obenem gđ. Pirkova poslavlja, je pričakovati, da bo ljubljansko občinstvo in kar največjem številu obiskalo ta lepi koncert.

Gospodarstvo.

Celodnevni čebelarski tečaj se vrši v nedeljo 25. t. m. v krtniški šoli od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Po zvezi slovenskih združ v Ljubljani sta podpisali 4/4 državno posojilo kraljevine SHS Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki 5000 K in Kmečka posojilnica in hranilnica v Št. Rupertu na Dolenjskem 15.000 K.

Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo ima v Dravljah večjo množino plošatega kakor tudi okroglega železa, ki se ga bo oddajalo obrtnikom in drugim direktnim uporabnikom. Prekupci so izključeni. Tudi trgovcem se začasno ne bo oddajalo. Soznam se nahaja v pisarni Gospodarske komisije, kamor naj se pošljejo pismene vloge do 5. junija, iz katerih naj bo razvidna zaprosena množina in dimenzija. V Zalogu se nahaja večja množina starih železniških tračnic, dolhdih 3-9 m. Gospodarska komisija jih bo oddajala le obrtnikom in direktnim uporabnikom. Pismene prijave naj se naslovo na Gospodarsko komisijo za stvarno demobilizacijo. Gospodarska komisija ima še nekaj vovskega namo destila in cerizina. Svečarji naj stavijo ponudbe najkasneje do 15. junija Gospodarski komisiji.

Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel je izdalo naslednje dovolitve za nakup živil: Rudolfu Pevec v Mozirju za tri vagona pšenice, deset vagonov koruze iz Vojvodine in za šest vagonov koruze iz Srema v Rečico na Paki; Danilu Omerzu za eden vagon moke iz Belovara v Slov. Bistrici; Janku Popoviču v Ljubljani za 150 komadov svinj in 100 komadov goved iz Srema ter nadalje 160 prešičev; Josipu Oljhi za aprovacijo občine Videm-Krško za 2500 kg pšenice in 2000 moke; Rohrmannu in sin v Ljubljani za dva vagona pšenice in dva vagona koruze.

Prošnje za izvoz in uvoz blaga. Podpisana podružnica naznanja, da izdaja izvozna in uvozna dovoljenja za celo kraljevino Srbov. Hrvatov in Slovencev glasom zadnjih odredb samo Centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom v Beogradu, kamor se naj potom podpisane podružnice vlagajo tozadevne prošnje, katerih rešitev bo podpisana podružnica strankam dostavljala. Podružnica Centralne uprave za trgovački promet sa inozemstvom, Ljubljana.

Keks za obrtnike. Urad sa pospeševanje obrti kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani lahko nabavi iz Nemške Šlesije poljubno množina koksa. Cena bo približno 30 K do 35 K sa 100 kg. Opozorjamo obrtnike, ki reflektirajo na koks, da priglasi jo svoje potrebšine omenjenemu uradu najkasneje do 1. junija t. l. Na posejbe priglaso se ne bo moglo oslriti.

Najnovejša poročila.

(Naka posebna poročila, sprejeta večeraj popoldne.)

KONFERENCA IN NASA SEVERNA MEJA. — REVIZIJA MEJE. — LAŠKO - NEMŠKA ZVEZA.

Pariz, 22. maja popoldne. »Temper javiša, da je mejna črta, ki so jo narisali kot bodoče mejo Nemške Avstrije, očitvidna žalitev za slovensko prebivalstvo. Zato se je smatralo za potrebno, da se izvestne partije jugoslovanske - avstrijske meje revidirajo. Ta revizija je izvršena, izgleda pa, da Italijani niso voljni, da privolijo v to revizijo, dokler ni definitivno rešeno mejno vprašanje med Jugoslavijo in Italijo.

PROSTORI ZA CEREMONIJO PODPISA SE ŽE PRIPRAVLJAJO!

Pariz, 21. maja popoldne. V Versaillesu so začeli pripravljati prostor v versailskem gradu za ceremonijo podpisa miru. Pričakuje se, da bodo tudi najnovejši od Nemcev predložene note odklonjene.

KERJENSKI ZOPET GOVORI!

Pariz, 21. maja popoldne. Več članov prve ruske konstituite, njim na čelu Kerjenski, in več organizacij ruskih emigrantov v Parizu objavljajo manifest na zaveznike in jih pozivajo, naj slede glede Rusije sledeči politiki: 1. Izjaviti bi morali, da ne bodo nikdar priznali diktature enega samega človeka ali njegove skupine. 2. Odklanjati bi morali vsako intervencijo, ki bi bila naperjena proti pravcam suverenosti ruskega naroda. 3. Zavezniki bi morali dati pomoč provizorni vladi v Rusiji, ki bi priznala suverenost naroda in ki bi sklicala ustavotvorno skupščino na temelju obče volilne pravice, čim konča meščanska vojna. 4. Končno bi morali zavezniki poslati v Rusijo mislijo delegatov vseh vlesil, da bi razložili ljudstvu cilje demokracije...

KRITIKA LAŠKE POLITIKE.

Pariz, 21. maja popoldne. Auguste Gauvain napada v »Journal des Debats« izvestno italijansko novinstvo, ki hoče laško javno mnenje razburiti proti Franciji radi Nemške Avstrije, ki bi jo Francija hotela podpirati. Pravi, da je težko razločevati, ali je kriva takšnemu postopanju neinformiranost ali slab namen. Italija se udeležuje posvetovanj v St. Germainu in v Versaillesu. Francija je bila vedno zvest zaveznik. Naj bi Lahj nikdar ne pozabili, kakšno vlogo je imela Avstrija pričetkom vojne leta 1914, ko so Škodove baterije razbile Namur, ko je dunajski kabinet še trdil, da Avstrija ni v vojni s Belgijo.

LAŠKI MINISTRSKI SVET NA MEJI — O VAŽNIH TEKOCIH VPRAŠANJ NJIH PARIŠKE KONFERENCE.

Pariz, 21. maja. Nocoj se vrši važen laški ministrski posvet v Bardoneche na francosko - laški meji. Orlando je iz Pariza odpotoval na ta posvet, Sonnino je ostal v Parizu. To potovanja ni druga nakiada aprilskega potovanja, marveč velja razgovoru o kompromisu v jadranskem vprašanju in radi Nemške Avstrije ter glede kompenzacij v Mali Aziji.

KRIZA V ITALIJANSKI DELEGACIJI.

Milan, 21. maja. Vsed kompromisa o rešnem vprašanju izstopijo zastopniki radikalne smeri Barzilai. Salandra in Salvago Raggi iz laške mirovne delegacije v Parizu. V delegaciji vstopi minister Crespi. Ministrski predsednik Orlando in minister zunanjih del Sonnino sta za gladek sprejem Wilsonovega predloga, ki obljublja Italiji za slučaj, da sprejme za Jugoslovane ugoden kompromis v Dalmaciji in dovoli internacionaliziranje mesta Reke, dalekoosežna kompenzacije v kolonijah. Nadalje ja treba naglašati, da se Italiji davo garancije glede vpoštevanja njenih želja, da se ne bo v nobeni obliki vpoklicala Avstro - Ogrska k novemu življenju. Ministrski predsednik Orlando je odpotoval snci o pol 9. iz Pariza in prispe danes zvečer v Bardoneche. Italijanski ministri so včeraj ob 9/23. odpotovali iz Rima in prispo v Bardoneche istočasno z Orlandom. Ministrski svet se bo najbrže vršil v sredo zvečer. Orlando se na to takoj vrne v Pariz. Ni nobenega dvoma, da bo ministrski svet odobril kompromis v celom obsegu. Casopisje že pripravila na to italijansko javnost.

NEMŠKI ODGOVOR NA NAČRT MIROVNE POGODBE.

Berolin, 20. maja. Pravkar so izgotovili nemški odgovor na načrt mirovne pogodbe. Poseben kurt je odnesel noto v Versailles, kjer se bo vročila v četrtek.

PROTIBOLJEVIŠKA AGITACIJA NA MADŽARSKEM.

London, 21. maja. Budimpeštanski dopisnik »Daily Telegrapha« Ashmedad Bartlet se pritožuje v svojem poročilu o protiboljeviških vojaških operacijah Antante na Ogrskem, naglašajoč neodločnost v operacijah in nezadostno število romunskih čet, s katerimi skuša Antanta zadušiti boljevišev v osrednji Evropi. Polovične odredbe Antante so krive, da je odpor ogrske republike sovjetov uspel in da se je posrečilo ustajiti romunsko ofenzivo ob črti reke Tisa. Ashmedad Bartlet nadaljuje: Klub velikim težočam napreduje protirevolucionarne sile.

na Ogrskem z velikimi koraki. V Szegedinu se je osnovala nova vlada, kateri so se podredile vse prejšnje politične stranke. Na drugi strani pa zavirajo protiboljševske težnje na Madžarskem vodilni krogi na Dunaju, ker so morali protiboljševski organizirani vpadi z avstrijskega ozemlja v zapadno Ogrsko, pri čemer so gotovi dunajski ministri z izrazito boljševskimi tendencami delati vse mogoče zapreke dobro zamišljenim madžarskim akcijam. Drugo težkočo za ujedinitenje vseh protiboljševskih madžarskih strank tvori prometno vprašanje, ker so voditelji tega gibanja na Dunaju odrezani od szegedinske vlade. Zveza je namreč mogoča samo preko Jugoslavije, potni listi pa se vobče preko kraljevine SHS ne izdajajo. Kljub temu, tako zaključuje angleški dopisnik, se je nadejati, da bo mogoče premagati vse težkoče. Provlazorska vlada v Szegedinu je sestavljena in uživa zaupanje vseh neboljševskih strank. Končno veljavni ukrepi morajo biti seveda pridržani bodočemu madžarskemu ministru za čas, ko bo Budimpešta zopet v rokah protiboljševskih elementov in ko bo mogoča vlada sovetov.

DEMISIJA PADEREWSKEGA.

London, 21. maja. Varšavski dopisnik lista „Morningpost“ je mnenja, da bo moral Paderewski, ako hoče ostati še nadalje predsednik ministrskega sveta, prekriti svojo objubo, dano Wilsonu in Lloydu Georgu, za časa svojega bivanja v Parizu, da Poljska ne bo započela ofenzive proti Ukrajincem. Voditelji poljskih strank niso sprejeli demisije Paderewskega, ker pričakujejo, da bo Antanta dovolila to ofenzivo. Nobeden poljski politik ne želi, da bi Paderewski padel, ker bi bila situacija v tem slučaju zelo nevarna. „Globe“ obžaluje v uradni težki napaki, da se je Paderewskega prisililo k obližbi, da ne bo

Poljska započela nobene ofenzive proti Ukrajini. Ukrajinci so prav tako nevarni sovražniki kakor boljševiki. Poljaki jih morajo napasti, sicer bodo sami poraženi. Odbor četvorice ne sme pripustiti demisije Paderewskega, ker je on edini Poljak, ki je v tem trenutku sposoben državni krmar. K novemu življenju vstala Poljska se ne more že po enem letu zopet razkosati. Ti časopisni glasovi dokazujejo dobro poznavanje položaja na Poljskem. Poljaki so vsled ukrajinskih izjav prisiljeni, da posežejo po protiofenzivi in jo bodo tudi srečno izvedli.

(Poročila sprejeta danes do 12. ure.)

PODALJŠANJE ROKA NEMCEM.

Pariz, 22. maja. Polnočni listi zastopajo mnenje, da se bo nemški delegat dovolilo kratko podaljšanje roka za podpis mirovnih pogojev. Marshal Foch ne nasprotuje zmernemu podaljšanju.

POGAJANJA Z AVSTRIJO.

Pariz, 22. maja. Komisija za odškodnine je končala svoje delo glede finančnih pogojev, ki se imajo naložiti Avstro-Ogrski. Avstrijski delegati se lahko izjavijo, da - li hočejo započeti pogajanja o celotnem operatu. Pričakuje se, da se bodo takoj pričela pogajanja o vseh gospodarskih vprašanjih, vendar pa ni dvomiti, da Avstriji ne bodo takoj sprejeli vseh pogojev.

Pariz, 22. maja. V listu „Liberte“ razpravlja Marcellin o nespravljenem stališču italijanskega časopisa napram Jugoslovanom in izraža nado, da bo prešlo obžalovanja vredno razpoloženje v Italiji, ker ni v nobenem oziru upravičeno. Računati je s tem, da se bo izročitev pogodbe avstrijskim pooblaščenecem nekoliko zakasnela.

AMERIKA NI ODKLONILA

MANDATA GLEDE CARIGRADA.

Pariz, 22. maja. „Le Temps“ demantira, da bi bila Francija odpove-

dala svojim pravicam na Aleksandrovo in da bi Zedinjene države odklonile mandat glede Carigrada.

ODREDBE ZA SLUČAJ NEMŠKEGA

ODPORA.

Pariz, 22. maja. Sodi se, da je predsednik Wilson dal popolno aprobačijo za vse varnostne odredbe, ki jih je včeraj obrazložil maršal Foch v hotelu Crillon za slučaj, da bi Nemčija odklonila podpis mirovnih pogojev.

ITALIJA ZA REKONSTRUKCIJO

AVSTRO-OGRSKE.

Geneve, 22. maja. V „Journalu de Geneve“ piše William Martin v uvodniku pod naslovom „Obnova Avstro-Ogrske“: Avstro-Ogrska je razbita, toda v političnem oziru ne zadostuje samo, da se jo je razkrojilo, treba jo je tudi obnoviti. Najbolj interesna sila na tem delu rekonstrukcije je radi svojega sedstva Italija. Njen namen je, da grupira v političnem oziru vse države, ki so nastale na razvalinah habsburške države ne v njihovem medsebojnem sporazumu, marveč pod njeno egido, katere namen je izolirati Jugoslovane, katere smatra italijanski narod še vedno za svoje sovražnike in prave dediče monarhije. Napram Nemski Avstriji vzdržuje Italija zvezo z Nemčijo. V vprašanju mej je Italija priporila plebscit na korist mešanih pokrajin na južnem Stajerskem severno od Drave, ki so sporne med Nemci in Slovenci. Ta slika italijanske politike pa ni popolna. Treba je tudi proučevati italijansko akcijo v Zofiji, Makedoniji in Albaniji, ker bo vedno težje ločiti Balkan od bivše Avstro-Ogrske. Ako vse to proučimo, vidimo v vseh delih italijanske politike temeljno idejo in smotno akcijo za izolacijo Jugoslovanov. Italijanska politika hoče Jugoslovanom naprtili vse sovražstvo in vsa teža krivde na vojni, katero je povzročil Franc Jožef in njegova propadla dinastija.

POLJSKA OFENZIVA.

Varšava, 22. maja. (Opoldne.) Poljska ofenziva napreduje povsodi zmagovito. Naše čete so osvojile Drohobycz in ves galicijski naftarovir. Posameznosti dotedaj še niso znane.

PODPISJEJO LI NEMCI MIROVNE

POGOJE?

Pariz, 21. maja. Kakor je vaš korrespondent podučil, je predsednik Wilson in njegova okolica prepričana, da bodo nemški delegati podpisali mirovno pogodbo. Na drugi strani pa beleži „Chicago Tribune“ vesti, ki so včeraj krožile v hotelu Crillon, kjer stane ameriška delegacija, da je nemška delegacija v nedeljo formalno sporočila Dornburgu, da ne more prevzeti odgovornosti za podpis mirovne pogodbe. Širi se govori, da bo imenovana nova nemška delegacija, ki bo nadomestila sedanjo. V francoskih političnih krogih so mnenja, da so ti glasovi brez vsake podlage.

ZA OBJAVO TOČNEGA BESEDILA

MIROVNE POGODBE.

Pariz, 21. maja. Sembat, Albert Thomas in 140 poslancev, pripadajočih vsem strankam, so vložili v parlament predlog, v katerem pozivajo vlado, naj takoj razdeli med člane poslanske zbornice in senata točno besedilo mirovne pogodbe.

FRANCIJA NI ZA DONAVSKO

FEDERACIJO.

Pariz, 21. maja. „Le Matin“ posveča svojo pozornost pisavi italijanskega časopisa in brani načrte francoske vlade glede Avstro-Ogrske. List piše dobesedno: Dvakrat so dunajski listi predložili našemu zastopniku na Dunaju deklaracijo, ki ima namen, da bi naj poljski k novemu življenju Avstro-Ogrske v obliki donavske federacije, kar bi bilo vstajenje države, ki je ugrožala Italijo. Ta deklaracija je nesporno apokrifna in ne odgovarja resni politiki

francoske vlade. Zato jo je treba demantirati.

ČEHI ZA DONAVSKO KONFEDERACIJO?

Milan, 22. maja. „Secolo“ priobčujo intervju s češko-slovaškim socialističnim poslancem Nemcem, ki je izjavil med drugim: »Mi nameravamo skleniti z vsemi centralno-evropskimi državami tudi z onimi, ki so nas preje zatirale, konfederacijo, ker bi morali brez te konfederacije vsi narodi bivše Avstro-Ogrske samo vegetirati. Češki socialisti predlagajo, da bi se z Avstrijo sklenil dogovor glede Slezije na temelju enakih pravic za češko manjšino 400.000 duš v Avstriji in za nemško manjšino na Češkem, ki šteje poldrugi milijon ljudi. Vsem tem manjšinam se naj dovoli enakopravnost v uradih in šolah.« Ta izjava češkega vodilnega državnika in socialističnega donavske konfederacije vzbuja največjo senzacijo.

(Telefonska proga za Zagrebom je danes predpolno bila pretrgana. Od tam zato ni poročil.)

POLOŽAJ NA FRONTI

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 22. maja iz uradnega vira: Nemci so 22. maja ponovno prenešali nadlegovati naše straže južno od Spodnjega Dravograda z ognjem pušk in streljne. Napad sovražnega oddelka blizu hiše Schulerjeve, severozapadno od Slovenjgradca je odbila pehota s sodelovanjem našega topništva. Na vsaj severni fronti je položaj neizpremenjen.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lasina in tisk „Narodne tiskarne“.

Koncipijenta sprejme dr. Tone Gosak,

odvetnik v Ptiju. 5392

Mehurana soba za dva gospoda se

izda. Pisma na atelji J. Bestar, Franca Jožeta c. 5. 5388

Postrežnica od 7. jutraj do 2. noč.

se išče. Hrana v hiši. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5375

Kosilni stroj in obračevalce, dobro

ohranjeni, naprodaj pri Iv. Oblak, Vrhnika št. 1. 5250

Več krojaških pomočnikov sprejme

proti dobri plači Martin Brlec v Trbovljah. Hrana in stanovanje v hiši. 5317

Ključavničarje in tovarniške tesarje

izda se za takojšnji nastop Kranjska tovarna željezne in bravarne robe v Kamniku. 5322

Išče se frak (samo sukna) za človeka

veke normalne velikosti. Ponudbe pod „Frak 5390“ na upr. Slovenskega Naroda. 5390

Neženjena mlinarica za vodni kmečki

mlin se išče. Ponudbe na Janeza Lovšina, mlinar, Zaloge p. Dolenja vas pri Ribnici. 5387

Proda se: moška obleka, kompletna

uniforma, površnik, vse dobro ohranjeno. Poizve se: Pod Trancu 2, v slaščičarni J. Princ. 5413

Zrečo z okvirjem in postamentom,

čisto, brez napake, 160x147 cm, se proda. Ponudbe pod „Redkost 5412“ na upr. Sl. Nar. 5412

Pisali stroj, najboljši sestava, sasma

novi ali malo rabljeni želimo kupiti. Ponudbe tveči Schwarzci drug, Zagreb, Preradovičeva 1. 5347

Metene torbice za na trg izdeluje in

razpošilja v vsaki množini in velikosti Pietarska Šola Strnišče pri Ptiju. Zahtevajte ponudbo! Trgovci dobe popust! 5350

Trgovci išče službe kot poslovodja

ali skladiščnik, 36 let star, soliden, zmožen slov. hrvaškega in nemškega jezika. Pisma se pošljejo pod „Trgovci 5381“ na upr. Slov. Nar. 5381

Sveža jajca v originalnih zabojih a

1440 komadov proda po 70 vinarjev 1 komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej Em. Suppanz, Rogatec Sp. Stajersko. 5411

Gozdarja išče gozdarski in revirni urad

grofa Attemsa v Sl. Bistrici. Ponudbe s priložili je nasloviti na gojni urad. Nastop in plača po dogovoru. 5395

Damski krojač (prirojevalec) z več-

letno prakso, dobrih priporočil, pomaga ljudi delati, išče službo. Ponudbe pod „Damski krojač 5401“ na upr. Sl. Naroda. 5401

Stenograf ali stenografinja (obena

stroje-pisje) za slovenski in nemški jezik, sprejemajo takoj. Pogoji ugodni. Dr. B. Benkovič, odvetnik v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6. 5402

Malo rabljena oprava t. j. 2 omari za

lesa, 2 nočni omari, 2 postelji, 1 kuhinjska kredenca iz mehkega lesa se proda. Zare, Kranjska gora. 5377

Naprodaj je 2 vagona smrekovih lat,

debelih do 15 cm, loka Lipnica in loka Černivec pri Brezjah 1 1/2 vagona stavbenega lesa (tramov). Ponudbe cene naj se pošljejo dr. nadzorniku veleposredev grofov Thurn, Radovljica, do 30. maja 1919. 5397

Spretnega nadmlinarja sprejme ve-

liki umetni min v Jugoslaviji. Pogoji so: dolgoletno službovanje v tem poslu, izvežbanost v montaži mlinskih strojev. Ponudbe s prepisi sprave, navedbo plačilnega zahteva, kakor tudi čas pogodbe, vstopa, so nanesti pod „Spretni 5398“ na upr. Sl. Nar. 5398

Planino se zaradi preselitve proda.

Naslov v upr. Sl. Nar. 5411

Dobro ohranjen klavir se kupi. Vpra-

šajte se na Poljanski c. 25. 5414

Decimálna tehnična za vsaj 300 kg

teže se kupi. Kladovska ulica št. 31. 5383

Doček, kateri bi spal doma se sprejme

in trgovino Fr. Kham, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 8. 5370

Dobre krojaške pomočnike sprejme

takoj Jos. Rojica, Ljubljana, Franca Jožeta cesta 3. 5179

Sladkorke! Karamelo v kartonih po

140 kom. karton K 21. razpošilja po povzetju po pošti dokler v zalogi Karl Leibner, Celje. 5352

Predajalica, starejša moč, zmožna sa-

mostojno voditi trgovino, želi mesta. Ponudbe prosijo na 30.3430. Hraniti ob Savi poštno ležeče. 5324

Sprejemaj koncipijenta, tudi začeti-

ka, Dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8. 5408

Nemško-avstr. denar večja vsota, se

ugodno proda. Ponudbe s ceno pod „Nemška Avstrija 5406“ na upr. Slov. Naroda. 5406

Zamenjam 10 kg fižola za kg slad-

korja, kakšen je. Poizve se pri trdniki Ivan Simončič, Ljubljana, Spod. Šiška 2. 5410

Predajalica, marljiva in poštena, ter

izvežbana v spacerijski in delikatesni stroki, se išče. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5371

Več vagonov prešanega sena odda

Ivan Löschnigg v Šmarju pri Jelšah. 5384

Sprejme se nekaj delavcev izvežba-

ni, njih v napravi cementnih cevi. Delo tudi v akordu. Ivan Ogrič, stavek, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8. 5173

Damski kostum fin in nenošen z

finim 1200-., kakor več parov dobro ohranjenih damskih čevljev, se proda. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 5286

Absolvent trg. šole (invalid), ki je

služil kot ekspedient in pomožni knjigovodja, išče službo. Dopisi pod „Stalno 1000/5405“ na upr. Slov. Naroda. 5405

1000 K nagrade dobi, kdor preskrbi

oseb stanovanje 1-3 sob in pripadki za avgust ali november. Ponudbe pod „Obrtnik 5407“ na upr. Sl. Nar. 5407

300 K nagrade dobi, kdor preskrbi

majhen lokal ali prazno sobo v pritličju ali prvem nadstropju. Ponudbe pod „Obrtnik“ na upr. Slov. Naroda. 5408

Sprejmeta se proti dobri plači dva

počelnika za izurjena mizarjska poizvednika za delo pri strojih. Hrana in stanovanje imata lahko pri višjemu. Stroje mizarstvo Andrej Kregar, Vižmarje St. Vid. 5080

Iščem dobro žensko osebo, ki bi bila

kuhati in opravljati hišne in vrtno posle s se jedno devojko. Stan in dobra oskrba. Plača po dogovoru. Ponudbe Dr. J. Šončič kotarskem jeftuiku Grubišnje (Hrvaška). 5256

Stanovanje s 5 sobami, kopalno sobo

ter pritličnimi na najlepšem prostoru mesta se takoj zamenja s stanovanjem s 3-4 sobami, kopalno sobo in pritličnimi na Bleiweisovi cesti ali v bližini Narodnega doma. Tozadnja vprašanja naj se blagovoli plačeno vposlati na upr. Slovenskega Naroda pod „St. 5408“.

„Srna“

je razmeroma najcenejša mli, ker je najpopolnejše kakovski. Tvarnika mila in soče Ignac Foch, Kranj. Poskusni zaboji a 4 1/2 kg vsebine. 4980

Par konj,

zelo lepih, težkih, 16 pesti visoki, svetlorjavne barve, je naprodaj pri Ivanu Graiser, Prizsko pri Kranju. 5356

Preprodajalci!

Kremo za čevlje, vasilino za čevlje, cigaretni papir, cigaretno tulčice, pisarniški papir v mapah, fino toaletno milo in drugo blago dobite pri

Mahler i Oplatka

agenturni i komisionalni posre Zagreb, Jelačićev trg 28 (poleg Narodne kavarne).

Izletniki na Blei!

Hotel Mangart na Blei zopet otvoren!

Vljudo naznanjam, da sem prevzel

hotel Mangart na Blei

kjer bodem poskrbel cenj. gostom z dobro pijačo ter okusnimi mizalnimi in gorkimi jedili. Za prenočišča in bivanje v sezoni so na razpolago lepe sobe po zmernih cenah. Priporočam se za mnogo-brojni obisk z vsem spoštovanjem

M. Koržičnik, bivši dolgoletni restavrat v „Nar. domu“ v Ljubljani.

Tružim jedneg knjigovodju,

najbolje silu za tovarnu usnja. Prvenstvo imadu od struke te moraju znati slovenski i njemački jezik. Ponudbe pod 5323 „A. P.“ na upr. Sl. Naroda. 5323

Pozor! Novo

gostilničarstvo podjete v Jugoslaviji.

Po vsem kulturnem svetu so v večjih mestih najbolj ideče gostilne pod imenom „Amerikan Bar“ ali „Aachlager“. Kot bivši nadnatakar v inostranstvu sem strokovnjak v tem genru in iščem za upeljavo goti imenovane obrti v Jugoslaviji zveze z interesei kakor s kakim pivovarjem, gostilničarjem ali samostojno gospo, katere ima veselje do te obrti. Zaslužak bogat in brez konkurence! Oglasa na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod „moderni gostilničar 5399“.

V delo se sprejme

takoj proti dobri plači več tesarjev, stavebnih mizarjev, kolarjev, zidarjev, kleparjev, koscev.

Zelamiti se je pri „Državni posredovalnici za delo“ v Ljubljani, Gradbne Stv. 4.

TREBAMO

za promit dobavu više vagona vapna, cementa, čavljie (žebji) i prutnog željeza, kao i cinkovnog lima (pločevine). Ponude slati na t. t. Kovač i Stančić, Pitomača (Hrvaška).

Za naše meje.

Primorski Slovenci ostanejo zvesti Jugoslaviji.

Vsebuje sijajni govor Dr. Dinko Puca v Narodnem predstavništvu. Cena 1 K 50 v. Čisti dohodek je namenjen šolstvu v zaslednem ozemlju. Naročuje se v knjigarni Schwentnerja.

Spretnega urarskega pomočnika

sprejme takoj proti dobremu plačilu

RUDOLF RUS,

urar v Kranju.

Spretni, pošteni

moški in ženske

za prodajo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani in vseh večjih krajih Jugoslavije se sprejmejo takoj. Več se izve v upravništvu „SLOVENSKEGA NARODA“

Iščemo za takojšnji vstop enega

strojevodjo

in enega

gaterista

na parno žago; tudi več gostilnih delavcev. Hrana in stanovanje zaslugetano. Zglašuje pri: Braće Tavčar, Varnost, Stajersko. 5359

Prodaj več vagonov žrnavega konjskega sena in slame

v prešanem stanju. — Vprašanja na

FRANC OSET, veletrgovina, Vransko pri Golju.

PAVEL JEMC

krojaški mojster v Spodnji Šiški št. 22 priporoča

svoje delavnice za napravo oblek po meri za gospode proti teži postrežbi in zmernih cenam. 5385

Svežo koruzno moko in pšenične otrobe

razpošilja na odprave izkaznice, ki se imajo naročbam priložiti

Sjedinjeni Paromlini d. d. u Bjelovaru.

Kupim

4 vagona zidne opeke, nove ali stare. Ponudbe s ceno na Anton Polanu, valjčni mlin, Radeče pri Zidanem mostu.

Svim gradskim aprovizacionalnim odborima.

Gospodarsko društvo kme zadruza Proizvodni odsek u Vukovaru želi proizvod svojih članova kao pšenicu, kukuruz, zob, (oves) ječam, pasulj, (iliž) most, vino t. d. prodavati izravno samo gore navedenim odborima, stoga poziva sve odbore, da si svoje potrebe kod nas kupi.

Kako smo u stanju naš proizvod uvijek u najmerenije cijene dati, negoli trgovci, pozivamo odbore svoje narudbe samo nama javiti.

Za sada imamo još na zalih: do 4 vagona pšenice, 30 vagona kukuruza, do 20 met. pasulja (Mila